

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Wstęp	13
Rozdział I	
Tanatologia sądowo-lekarska	15
1. Uwagi wprowadzające	15
2. Pojęcie śmierci	15
Rodzaje śmierci	18
3. Znamiona śmierci	19
3.1. Reakcje interletalne	20
3.2. Wczesne znamiona śmierci	21
3.2.1. Bladość pośmiertna	21
3.2.2. Wysychanie pośmiertne	22
3.2.3. Oziębienie zwłok	23
3.2.4. Plamy opadowe	24
3.2.5. Steżenie pośmiertne	26
3.3. Późne przemiany pośmiertne	28
3.3.1. Autoliza	29
3.3.2. Gnicie	30
3.4. Przemiany pośmiertne o charakterze utrwalającym (przeobrażenie zwłok)	36
3.4.1. Strupieszenie	36
3.4.2. Przeobrażenie tłuszczowo-woskowe	37
3.4.3. Przeobrażenie torfowe	38
4. Podstawa prawną wystawienia kart zgonu	38
4.1. Zgon poza szpitalem	39
4.2. Zgon w szpitalu	40
4.3. Karta zgonu	40
5. Uwagi końcowe	40
Literatura	41

Rozdział II

Oględziny zwłok na miejscu ich znalezienia	43
1. Uwagi wprowadzające	43
2. Podstawa prawnia	45
3. Procedura postępowania	48
4. Ustalanie czasu zgonu	52
5. Ustalenie okoliczności zgonu	54
6. Uwagi końcowe	55
Literatura	56

Rozdział III

Traumatologia sądowo-lekarska	59
1. Uwagi wprowadzające	59
2. Pojęcie urazu	59
3. Pojęcie narzędzia i zasady klasyfikacji	62
4. Ocena zażyciowości obrażeń	62
5. Datowanie czasu powstania obrażeń	64
6. Urazy mechaniczne	65
6.1. Rany	67
6.1.1. Rany zadane narzędziem tępym	67
6.1.2. Rany tłuczone	67
6.1.3. Rany płatowe (darte)	68
6.1.4. Rany miażdżone	69
6.1.5. Rany kąsane	69
6.1.6. Pęknięcia (rany) z naprężenia	69
6.1.7. Rany zadane narzędziami ostrymi	69
6.1.8. Rany cięte	70
6.1.9. Rany kłute	70
6.1.10. Rany rąbane	71
6.2. Obrażenia postrzałowe	73
6.2.1. Cechy rany wlotowej	74
6.2.2. Charakterystyka ran wlotowych w zależności od odległości oddania strzału	75
6.2.3. Inne istotne ustalenia przy ocenie obrażeń postrzałowych	77
6.2.4. Rany postrzałowe	78
6.2.5. Cechy rany wylotowej	78
6.2.6. Badanie śladów powystrzałowych	79
6.2.7. Obrażenia w wyniku wybuchów	80
6.3. Oparzenia	81
6.4. Odmrożenia i zgony w wyniku hipotermii (wychłodzenia)	83
6.5. Porażenia prądem	85
6.6. Porażenia piorunem	87
7. Dokumentowanie obrażeń	88

8. Uwagi końcowe	88
Literatura	89
Rozdział IV	
Uduszenia gwałtowne	91
1. Uwagi wprowadzające	91
2. Rodzaje uduszeń gwałtownych	91
3. Zagardlenia	94
3.1. Powieszenie	94
3.2. Zadzierzgnięcie	98
3.3. Zadławienie	100
4. Utonięcie	103
5. Działanie tlenku węgla	108
6. Działanie cyjanków	109
7. Uwagi końcowe	111
Literatura	111
Rozdział V	
Medycyna wypadkowa	113
1. Uwagi wprowadzające	113
2. Wypadki drogowe	114
2.1. Uczestnicy ruchu drogowego	116
2.2. Problematyka oceny obrażeń ciała pieszych	117
2.3. Problematyka oceny obrażeń ciała osób podróżujących pojazdem	122
3. Wypadki w pracy	128
4. Katastrofy masowe	128
5. Uwagi końcowe	130
Literatura	131
Rozdział VI	
Przemoc w rodzinie	133
1. Uwagi wprowadzające	133
2. Podstawa prawa	135
3. Formy przemocy	138
4. Opinia lekarska w sprawach przemocy w rodzinie	140
5. Uwagi końcowe	144
Literatura	145
Rozdział VII	
Sądowno-lekarskie oględziny i sekcja zwłok	147
1. Uwagi wprowadzające	147
2. Procedura postępowania	149
3. Zabezpieczenie materiału do badań laboratoryjnych	150

4. Sprawozdanie z sądowo-lekarskich oględzin i sekcji zwłok	152
Modyfikacje techniki sekcyjnej	154
5. Uwagi końcowe	157
Literatura	157

Rozdział VIII

Badanie sądowo-lekarskie	159
1. Uwagi wprowadzające	159
2. Podstawa prawa	159
3. Procedura postępowania	160
4. Sprawozdanie z badania sądowo-lekarskiego	160
5. Uwagi końcowe	165
Literatura	165

Rozdział IX

Toksykologia sądowo-lekarska	167
1. Uwagi wprowadzające	167
2. Alkohol etylowy	170
3. Klasyczne substancje psychoaktywne	174
4. Nowe substancje psychoaktywne	177
5. Zatrucie lekami	179
6. Substancje chemiczne	182
7. Doping w sporcie	183
8. Uwagi końcowe	184
Literatura	185

Rozdział X

Badania genetyczne	187
1. Uwagi wprowadzające	187
2. Polimorfizm DNA jądrowego i mitochondrialnego	189
2.1. Markery STR występujące na chromosomach autosomalnych	189
2.2. Markery STR chromosomu Y (Y-STR)	191
2.3. Markery STR chromosomu X (X-STR)	191
2.4. Polimorficzne sekwencje DNA mitochondrialnego (mtDNA)	192
2.5. Polimorfizm pojedynczego nukleotydu (SNP)	193
3. Ogólne zasady analizy DNA	193
4. Badania w kierunku ustalenia ojcostwa	196
4.1. Podstawa prawa badań w kierunku ustalenia ojcostwa	197
4.2. Procedura badań w kierunku ustalenia ojcostwa	198
4.3. Dowód z badań DNA	199
5. Badania śladów biologicznych	202
5.1. Podstawa prawa badań kryminalistycznych	202
5.2. Pojęcie śladu biologicznego	204

5.3. Schemat badań śladów biologicznych	206
6. Interpretacja wyników badań	207
6.1. Interpretacja wyników w sprawach ustalenia ojcostwa	207
6.2. Interpretacja wyników badań śladów biologicznych	208
7. Uwagi końcowe	210
Literatura	211

Rozdział XI

Przestępstwa na tle seksualnym	215
1. Uwagi wprowadzające	215
2. Procedura postępowania z ofiarami przemocy seksualnej	218
3. Sprawozdanie z badań ofiary przestępstwa na tle seksualnym	224
4. Opinia z badań genetycznych śladów biologicznych	225
5. Uwagi końcowe	230
Literatura	231

Rozdział XII

Identyfikacja NN zwłok i szczątków ludzkich	233
1. Uwagi wprowadzające	233
2. Identyfikacja daktyloskopijna	235
3. Identyfikacja odontologiczna	239
4. Identyfikacja genetyczna	243
5. Badania antropologiczne – badania materiału kostnego	249
6. Inne metody wykorzystywane w identyfikacji NN zwłok i szczątków ludzkich	252
6.1. Odtwarzanie wyglądu przyżyciowego człowieka (badania antroposkopijne)	252
6.2. Identyfikacja na podstawie danych medycznych	255
6.3. Identyfikacja na podstawie badań radiologicznych	257
6.4. Identyfikacja na podstawie cech rysopisowych i znaków szczególnych	258
6.5. Identyfikacja na podstawie wyników okazania zwłok, odzieży, przedmiotów osobistego użytku i dokumentów	259
7. Uwagi końcowe	262
Literatura	262

Rozdział XIII

Opiniowanie sądowo-lekarskie w sprawach karnych	265
1. Uwagi wprowadzające	265
2. Kompetencje biegłych z zakresu medycyny sądowej	268
3. Standardy opiniowania w sprawach karnych	269
4. Przykłady pytań do biegłego z zakresu medycyny sądowej	271
4.1. Badania sądowo-lekarskie osoby pokrzywdzonej	271
4.2. Oględziny i sekcja sądowo-lekarska	272
4.3. Badania antropologiczne	272
4.4. Badania odontologiczne śladów ugryzień	273

4.5.	Badania genetyczne	273
4.5.1.	Badania dowodów rzeczowych	273
4.5.2.	Badania identyfikacyjne NN zwłok	273
4.6.	Badania toksykologiczne	273
4.6.1.	Badania osób żywych	273
4.6.2.	Badanie materiału biologicznego pobranego w trakcie sekcji zwłok	274
4.7.	Sprawy dotyczące błędu medycznego	274
5.	Uwagi końcowe	274
	Literatura	276

Rozdział XIV

	Opiniowanie sądowo-psychiatryczne	277
1.	Uwagi wprowadzające	277
2.	Opiniowanie psychiatryczne w sprawach karnych	277
3.	Wydanie opinii sądowo-psychiatrycznej	279
4.	Zadania biegłych psychiatrów sądowych w postępowaniu karnym	286
4.1.	Ocena poczytalności oskarżonego w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu	286
4.2.	Ocena aktualnego stanu zdrowia psychicznego oraz wskazanie, czy stan ten pozwala oskarżonemu na udział w postępowaniu i na prowadzenie obrony w sposób samodzielnny i rozsądny	291
4.3.	Zastosowanie środków zabezpieczających	293
5.	Opiniowanie psychiatryczne w sprawach cywilnych	296
5.1.	Sprawy o unieważnienie testamentu	296
5.2.	Opiniowanie w sprawach o ubezwłasnowolnienie	298
6.	Uwagi końcowe	300
	Literatura	300

Rozdział XV

	Opiniowanie w sprawach błędu medycznego	303
1.	Uwagi wprowadzające	303
2.	Zarządzanie ryzykiem w medycynie	306
3.	Definicja błędu medycznego	308
4.	Procedura postępowania w sprawach błędu medycznego	314
5.	Standardy opiniowania w sprawach błędu medycznego	325
6.	Uwagi końcowe	326
	Literatura	328

	Słownik terminów z zakresu medycyny sądowej	331
--	--	-----

	Autorzy	343
--	----------------------	-----